

Klimaatadaptatie

Schieten op een bewegend doel

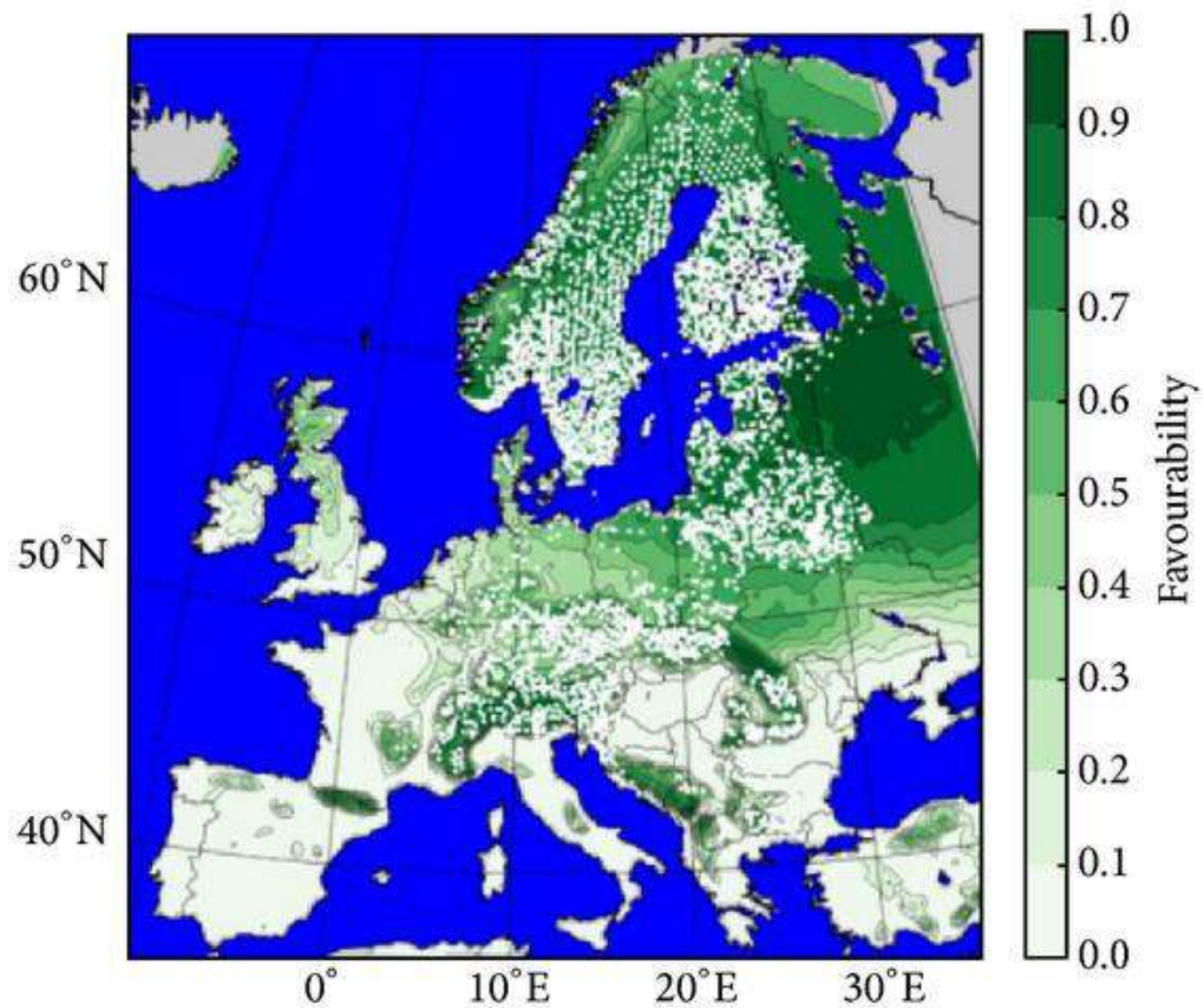
Etiënne Thomassen, Bosgroep Zuid Nederland

www.climateforest.eu

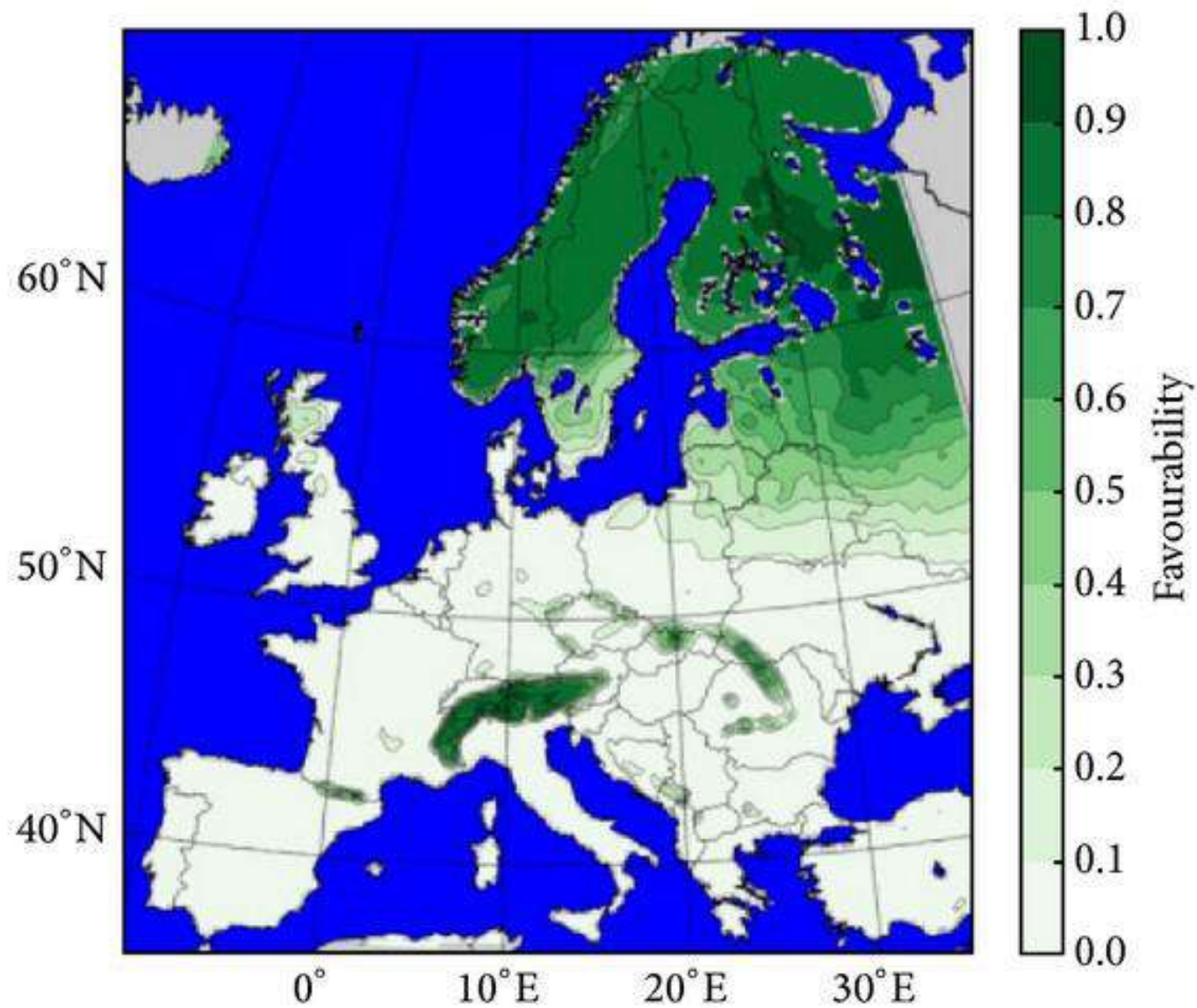
1971-2000

Falk, W & N. Hempelmann 2013. Journal of Climatology

2071-2100

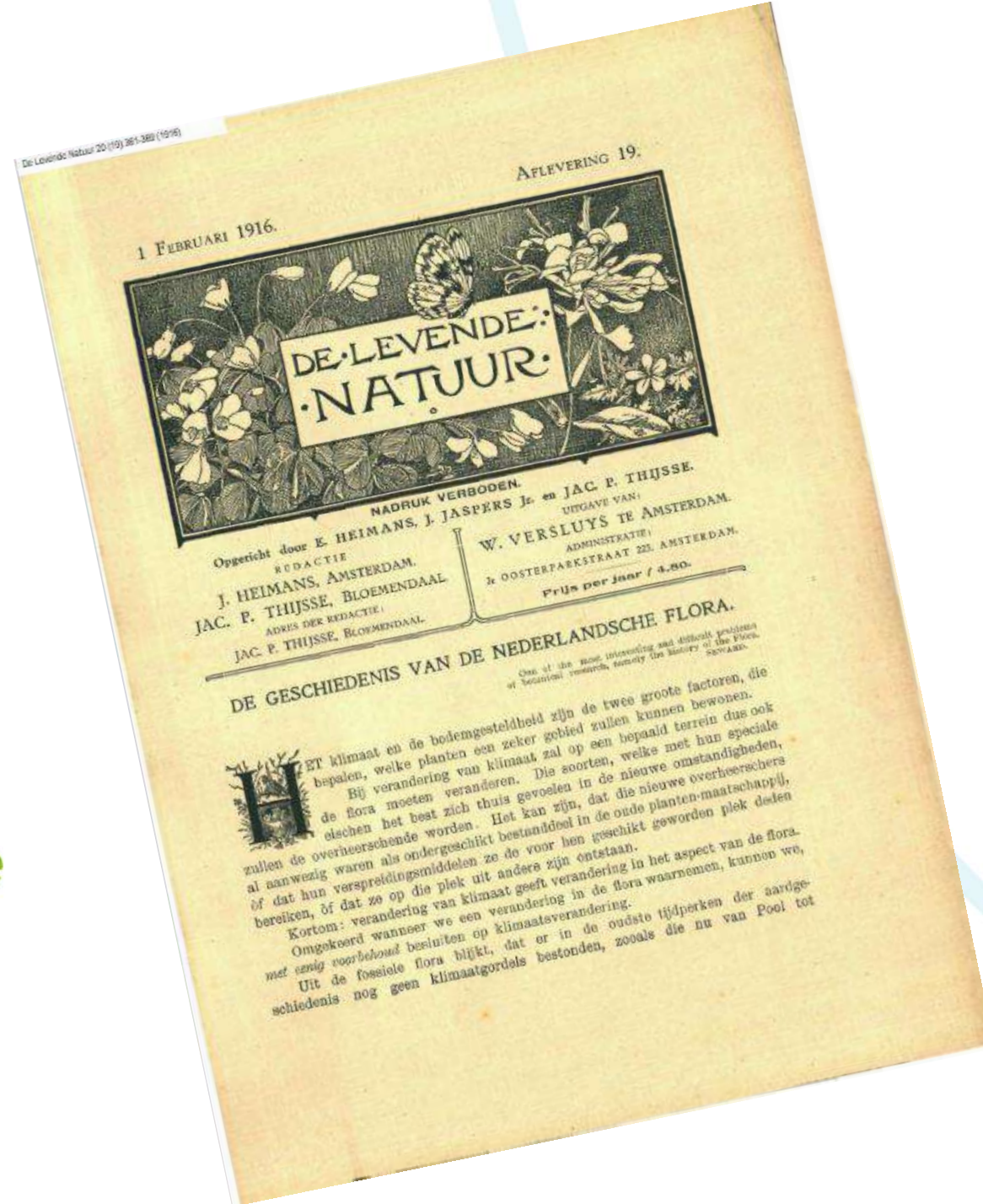
Willem Vester, ongedateerd

George McCaa, U.S. Bureau of Mines 1928

De geschiedenis van de Nederlandsche flora

J. Heimans, 1916

Het klimaat en de bodemgesteldheid zijn de twee groote factoren, die bepalen, welke planten een zeker gebied zullen kunnen bewonen...

J. Heimans, 1916

Bij verandering van klimaat
zal op een bepaald terrein
dus ook de flora moeten
veranderen.

J. Heimans, 1916

Elon Musk

@elonmusk

Entering Twitter HQ – let that sink in!

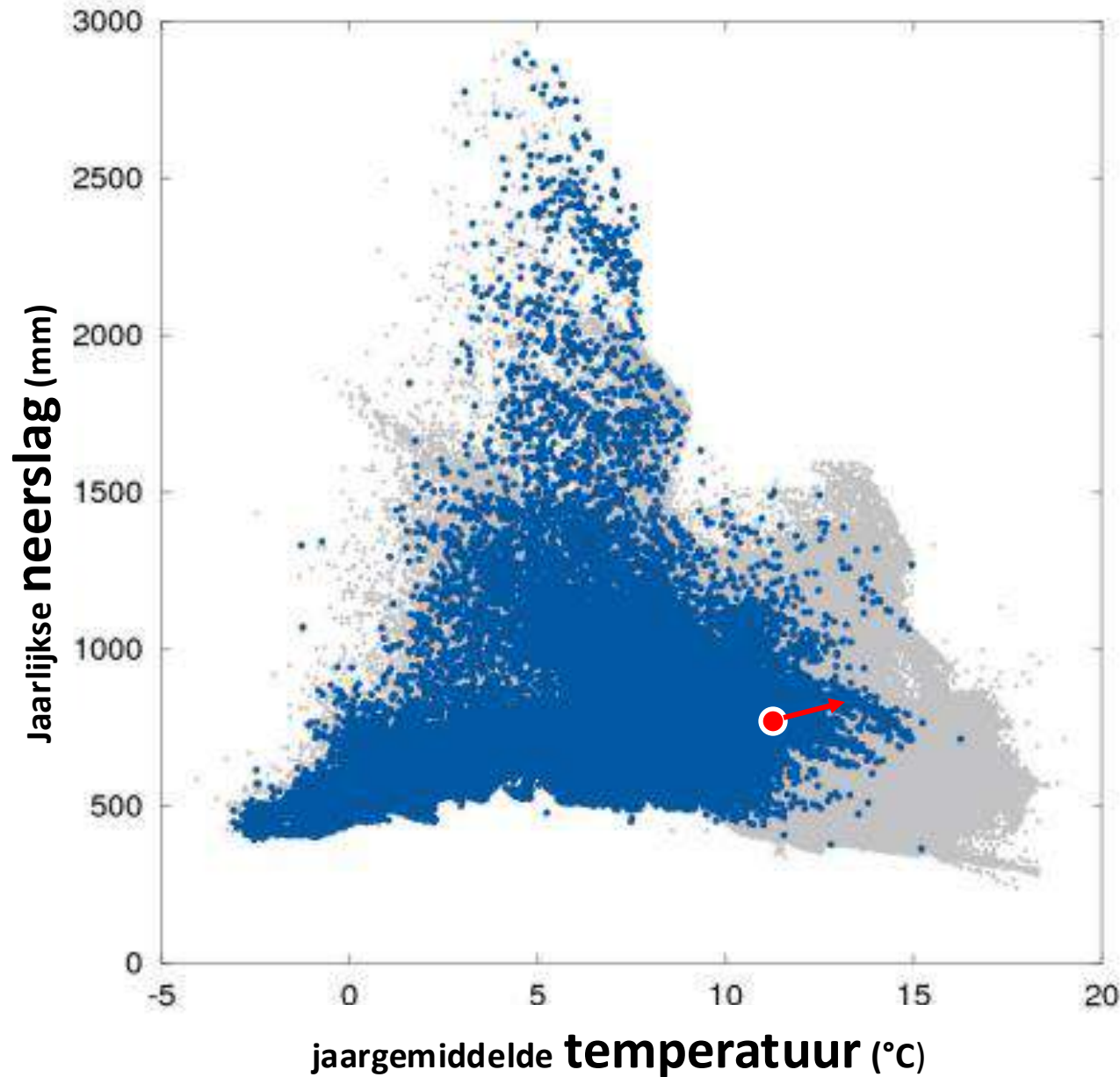
[Post vertalen](#)

0:01

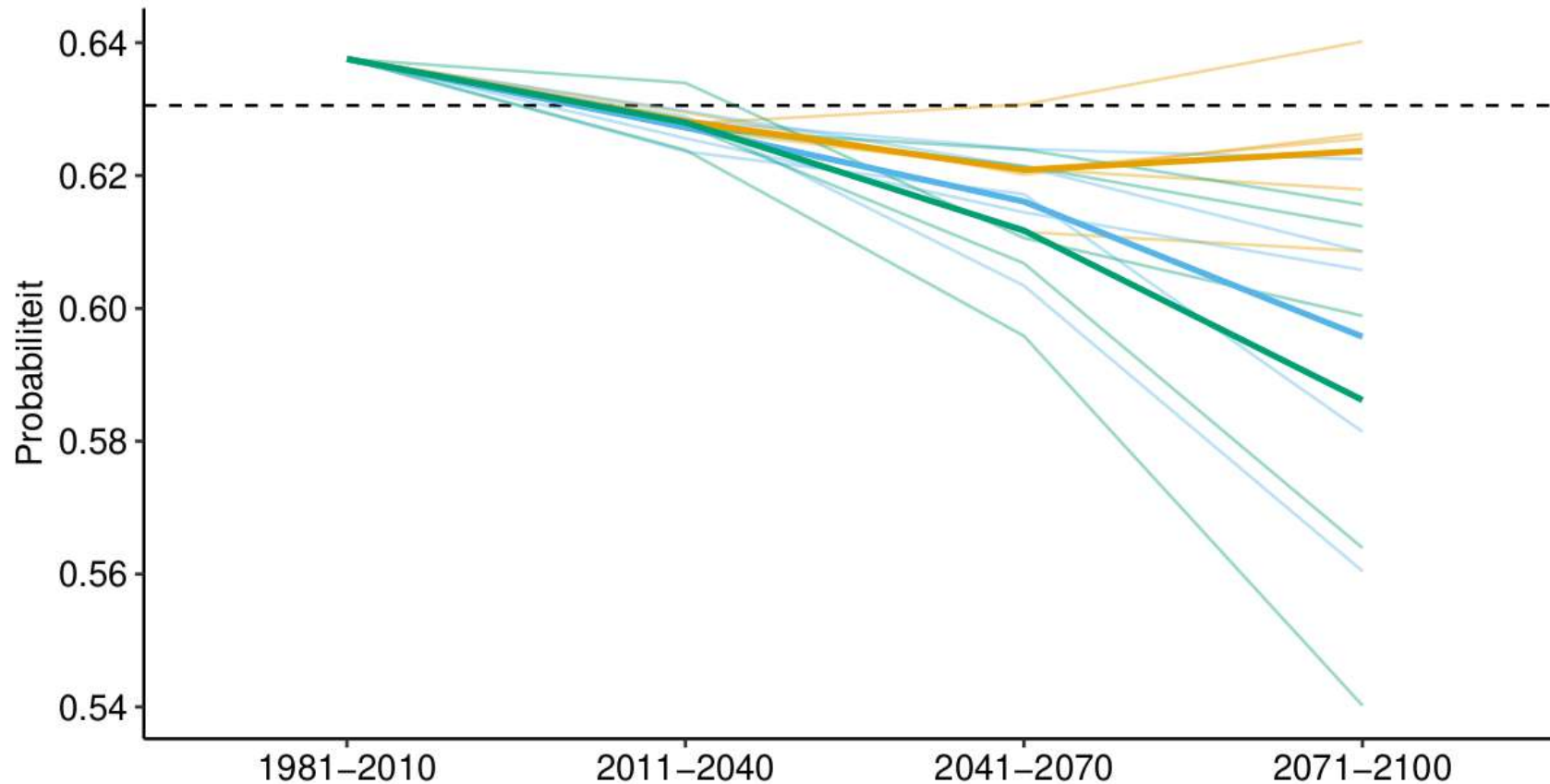
8:45 p.m. · 26 okt. 2022

Klimaat- enveloppe Grove den

Houston Durrant, T., de Rigo, D., Caudullo, G., 2016. *Pinus sylvestris* in Europe: distribution, habitat, usage and threats. In: San-Miguel-Ayanz, J., de Rigo, D., Caudullo, G., Houston Durrant, T., Mauri, A. (Eds.), *European Atlas of Forest Tree Species*. Publ. Off. EU, Luxembourg, pp. e016b94+

Geschiktheid Grove den voor *Vlaanderen*

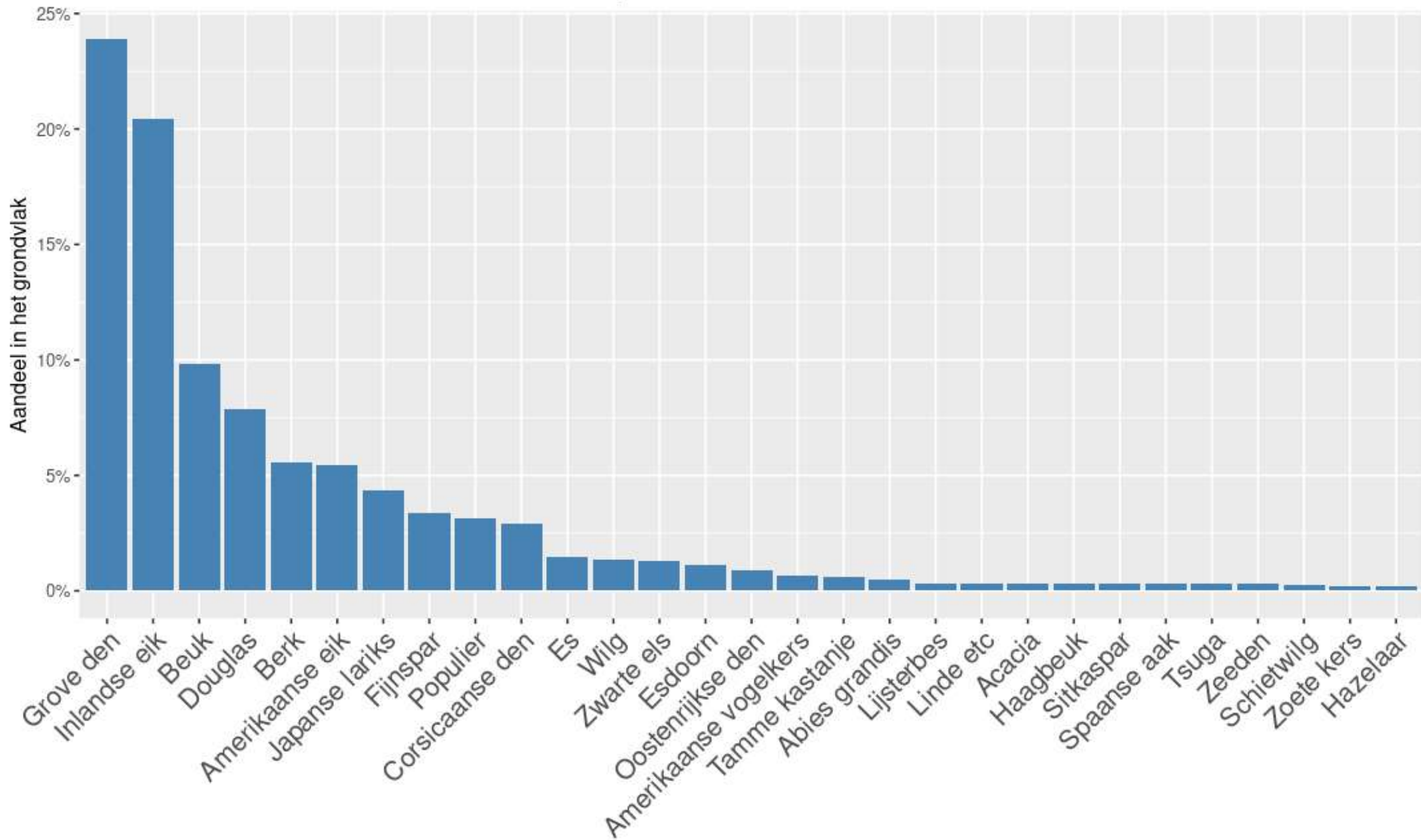
Desie et al. (2024) **Eindrapport Klimaatbomen.** KU Leuven

Grondlakaandeel per boomsoort 7de Nederlandse Bosinventarisatie (NBI)

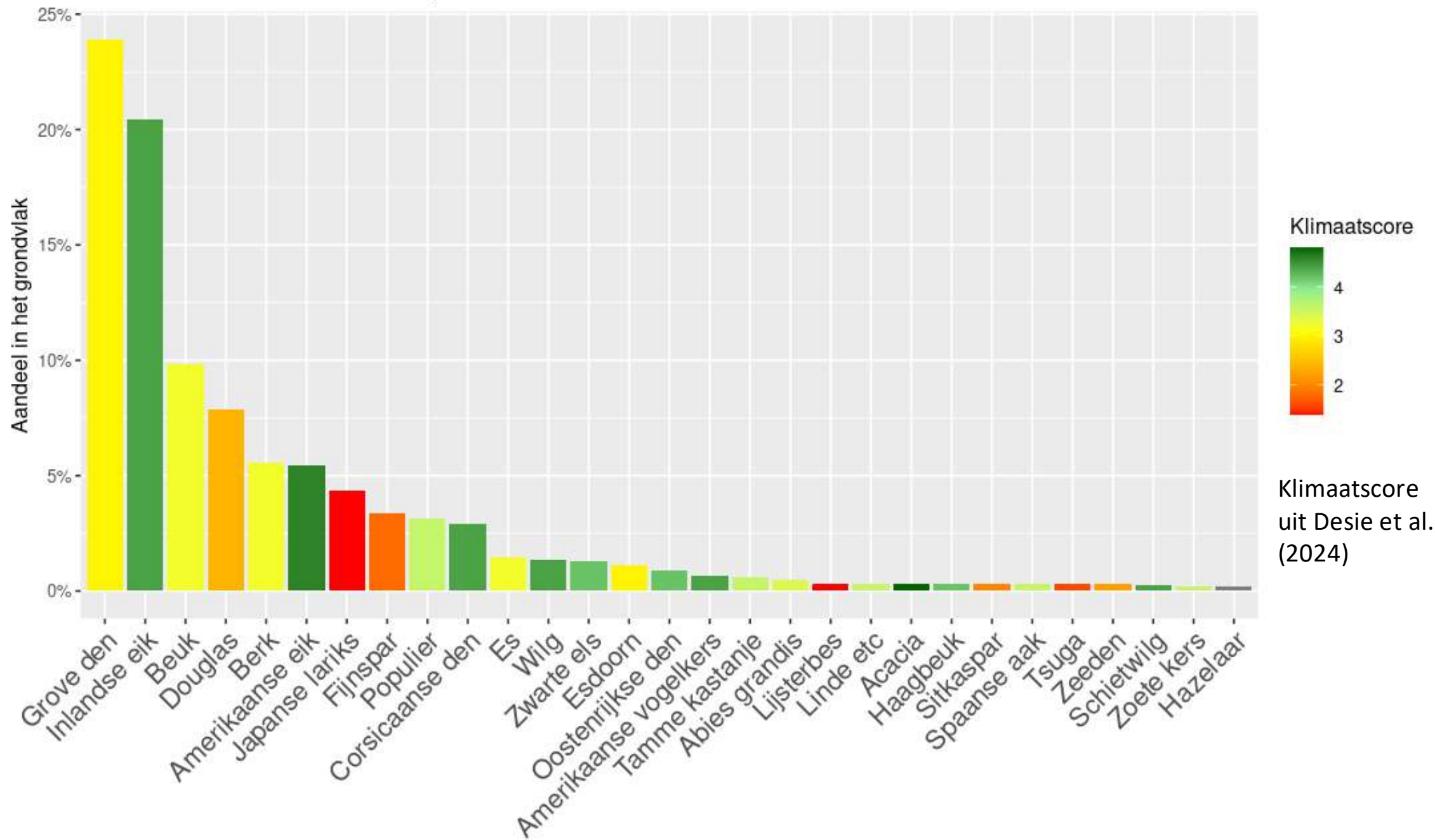
Aandeel per soort in het Nederlandse bos

Grondlakaandeel per boomsoort 7de Nederlandse Bosinventarisatie (NBI)

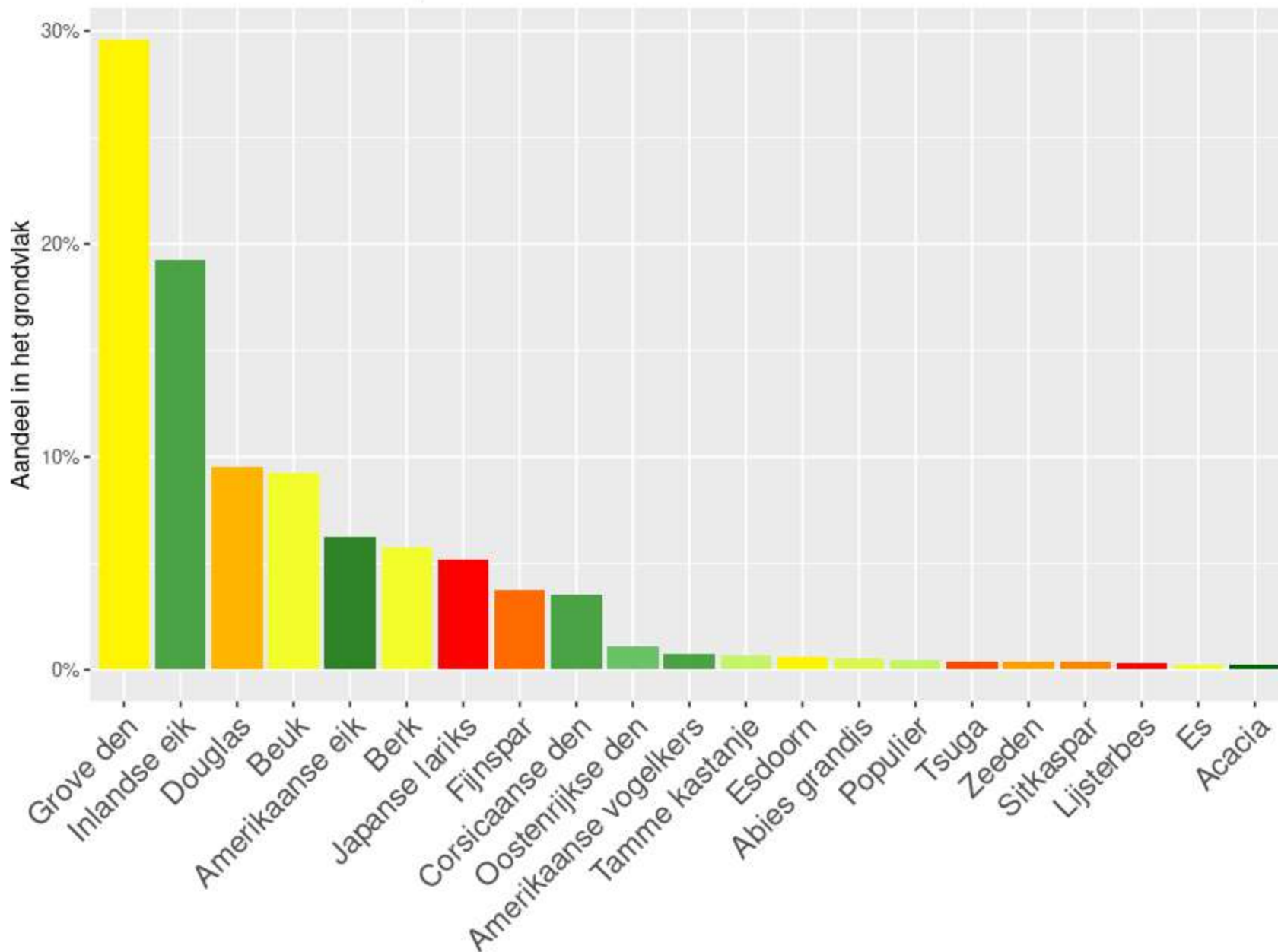
Aandeel per soort in het Nederlandse bos met klimaatscore

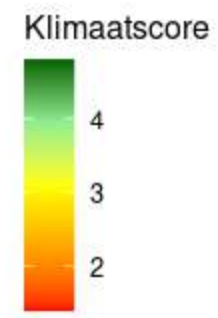
Grondlakaandeel per boomsoort 7de Nederlandse Bosinventarisatie (NBI)

Aandeel per soort in het Nederlandse bos met klimaatscore

Als vorige, maar
minus vochtigere
en rijkere
groeiplaatsen

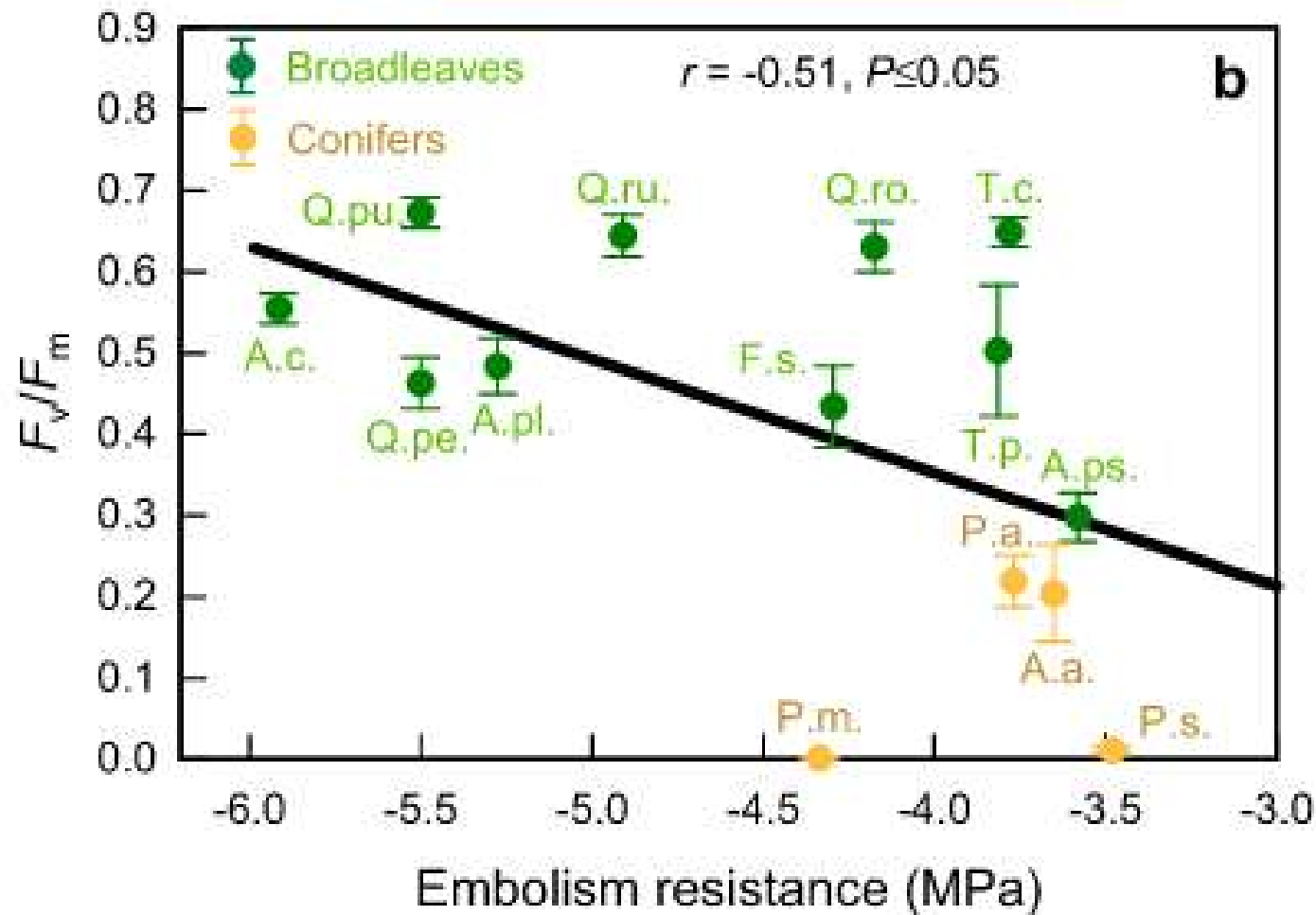
Klimaatscore
uit Desie et al.
(2024)

Toenemende droogte tolerantie

Toenemende hitte tolerantie

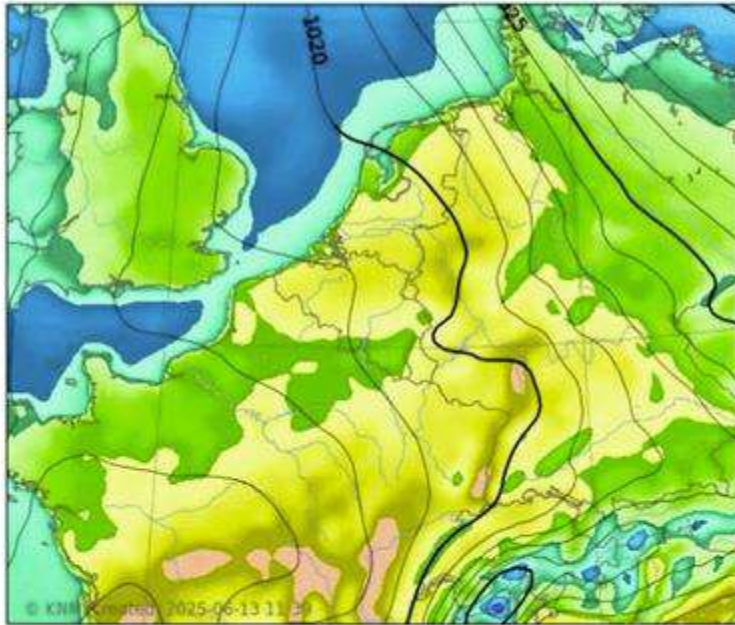
Hauck, M. et al. (2025) Heat tolerance of temperate tree species from Central Europe. 580 122541

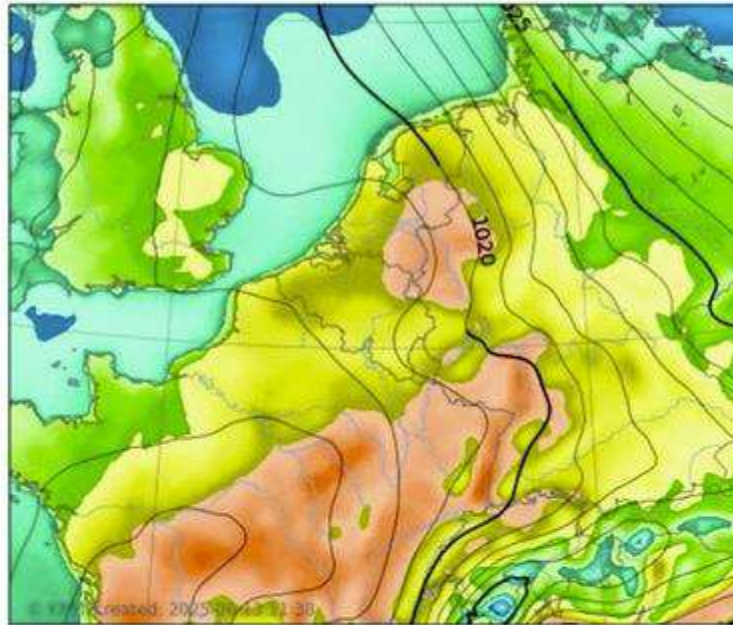
Hoe zou het weer van vandaag eruit zien in een kouder of warmer klimaat?

Maximumtemperatuur op 13 juni 2025 = **Vrijdag 2 weken geleden**

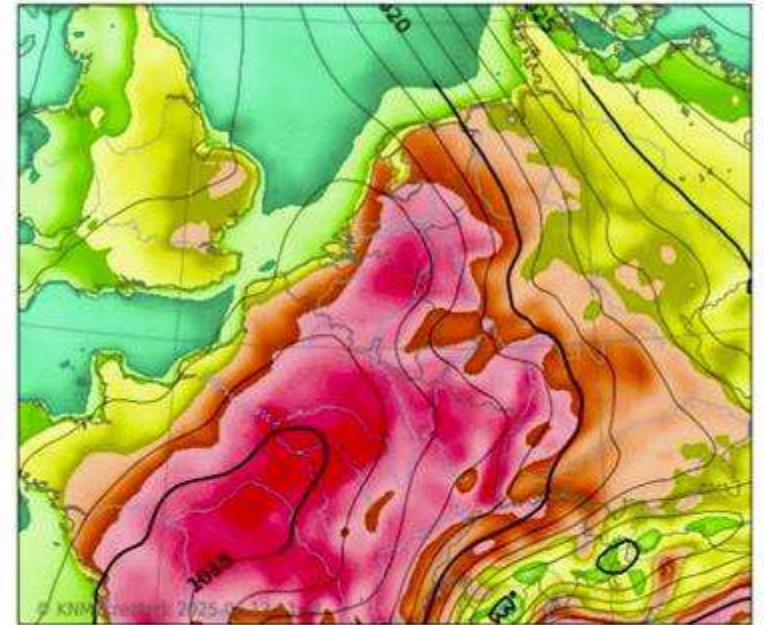
In het klimaat van rond 1980

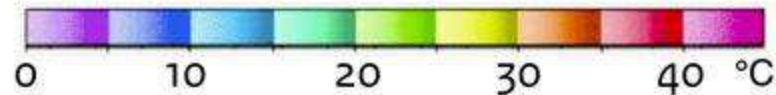
In het huidige klimaat

Rond 2100 volgens hoog klimaatscenario

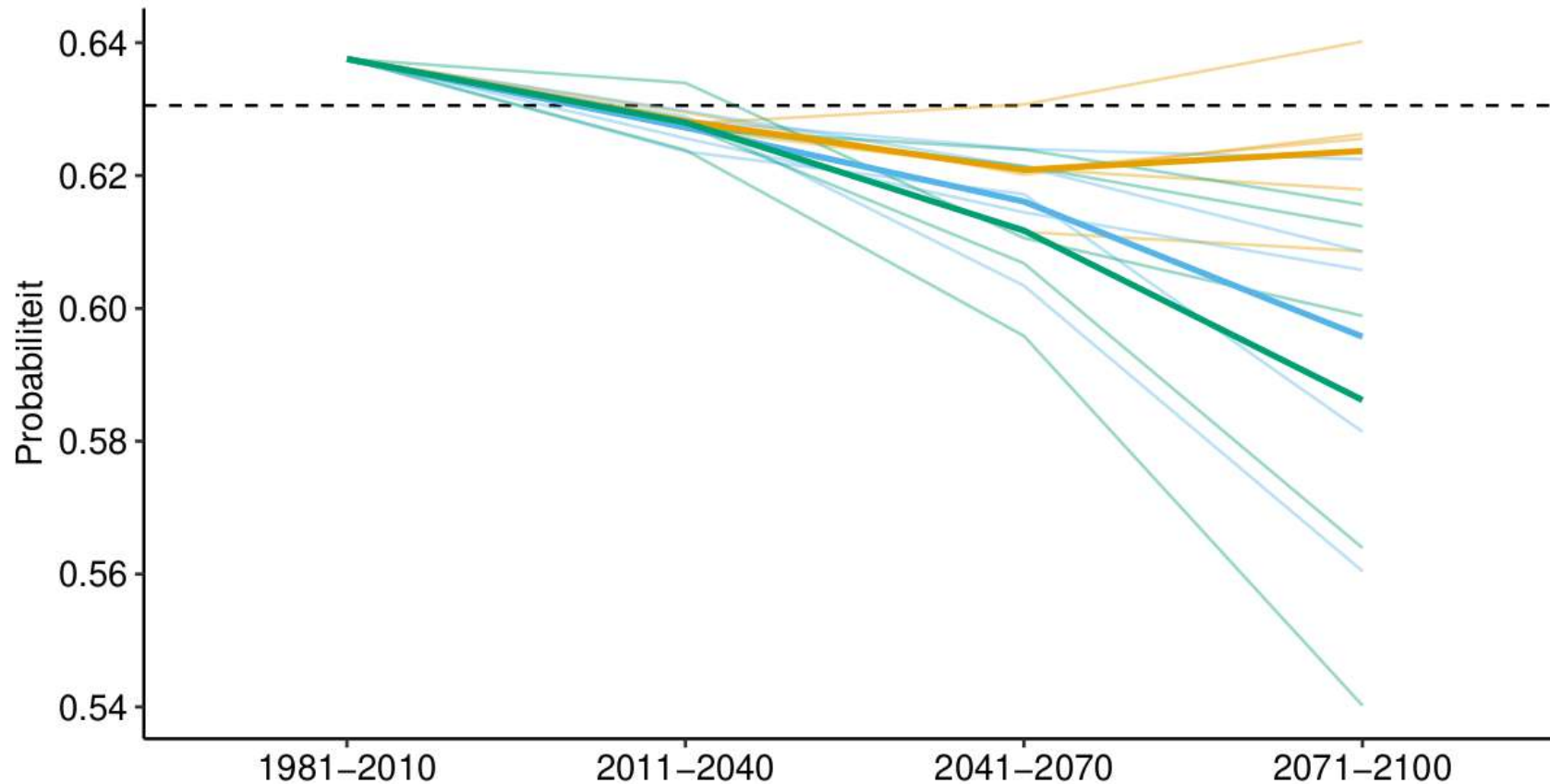
©KNMI

Stadtwald Mannheim

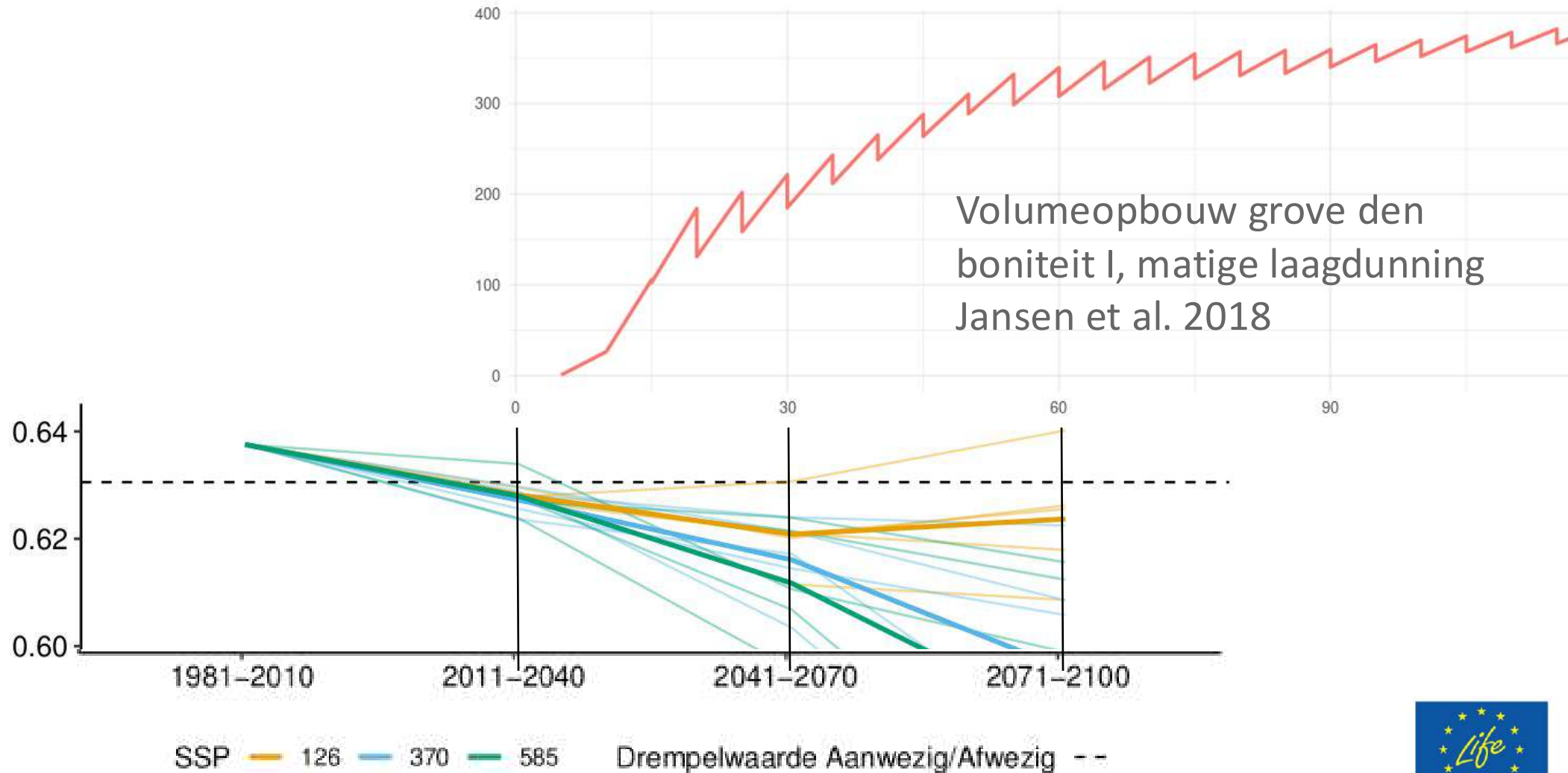
Geschiktheid Grove den voor *Vlaanderen*

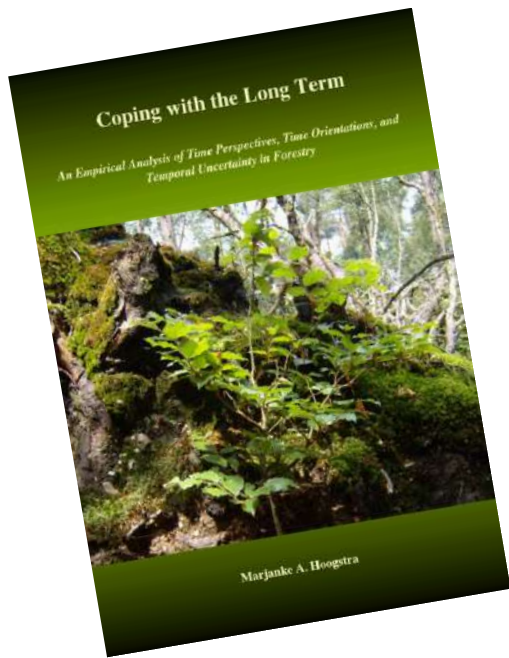

Desie et al. (2024) **Eindrapport Klimaatbomen.** KU Leuven

Geschiktheid Grove den voor *Vlaanderen*

In common with other human beings, to foresters, 15 years seems to be the most distant horizon to evoke meaningful action; for most foresters, however, even this is still too distant in time

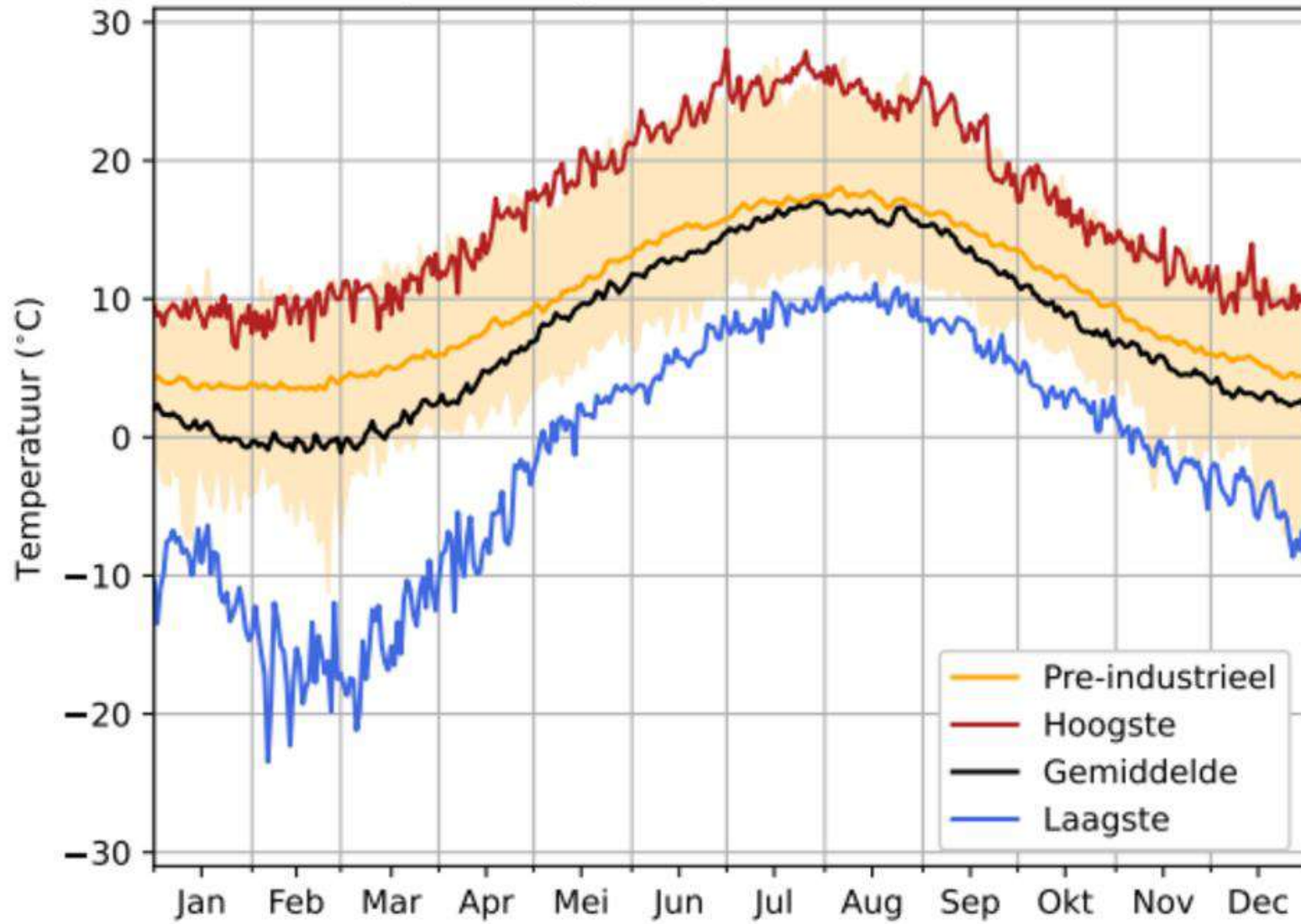

Marjanke Hoogstra, 1916

Daggemiddelde temperatuur, gematigd emissiescenario, AMOC ineenstorting

Bron: KNMI

<https://www.knmi.nl/over-het-knmi/nieuws/wat-staat-europa-te-wachten-als-de-golfstroom-sterk-verzwakt-amoc-kantelpunt-tipping-point>

Strategie LIFE Climate Forest

Wat gaan we doen?

Naar veerkrachtig SUPER DIVERS bos!

- Met klimaatlim boomgericht bosbeheer
 - *verhogen algehele biodiversiteit*
 - *verhogen menging en structuur*
 - *profiteren van bosklimaat*
 - *zorg voor groeiplaats + beter strooisel*
 - *meer droogte- en hitte bestendige soorten*
- **Selecteren + testen klimaatbestendige soorten en herkomsten.**

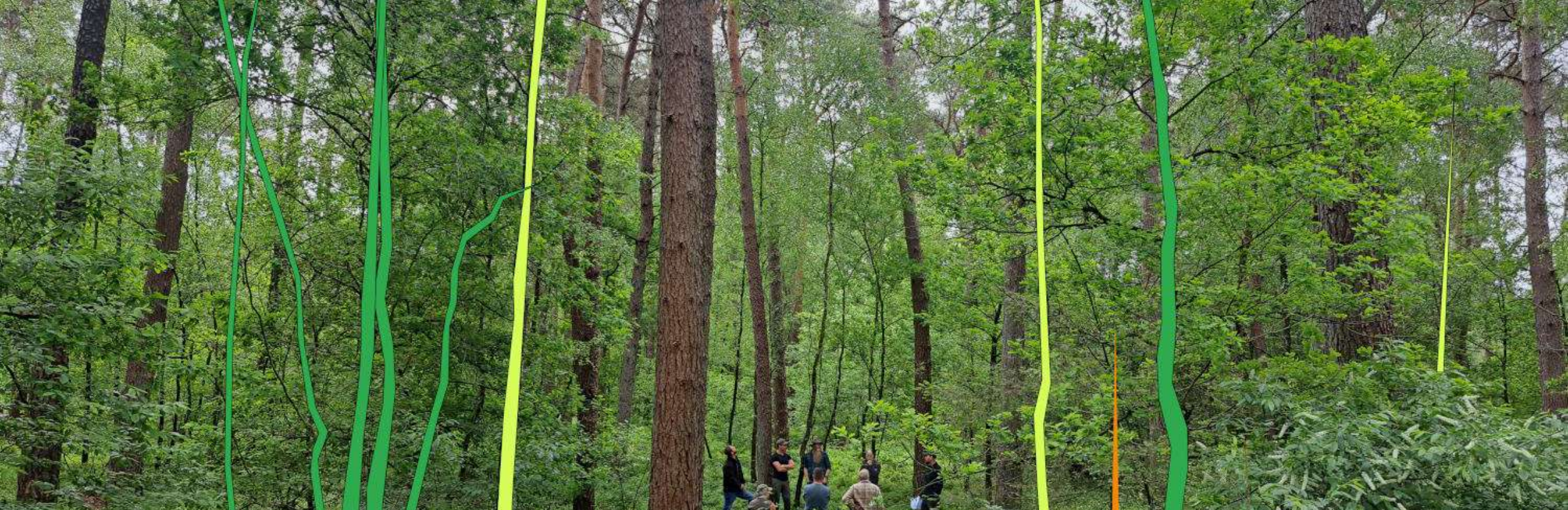

**Open scherm buffert
extremen, maar geeft kansen
aan verjonging**

tussen de oude dennen staan bomen in
waardevolle diameters en habitatbomen

In de tweede boomlaag staan robuuste eiken en berken met beter strooisel: een nieuwe generatie toekomstbomen

En ruimte om te **planten** onder scherm om de **veerkracht** verder te verhogen

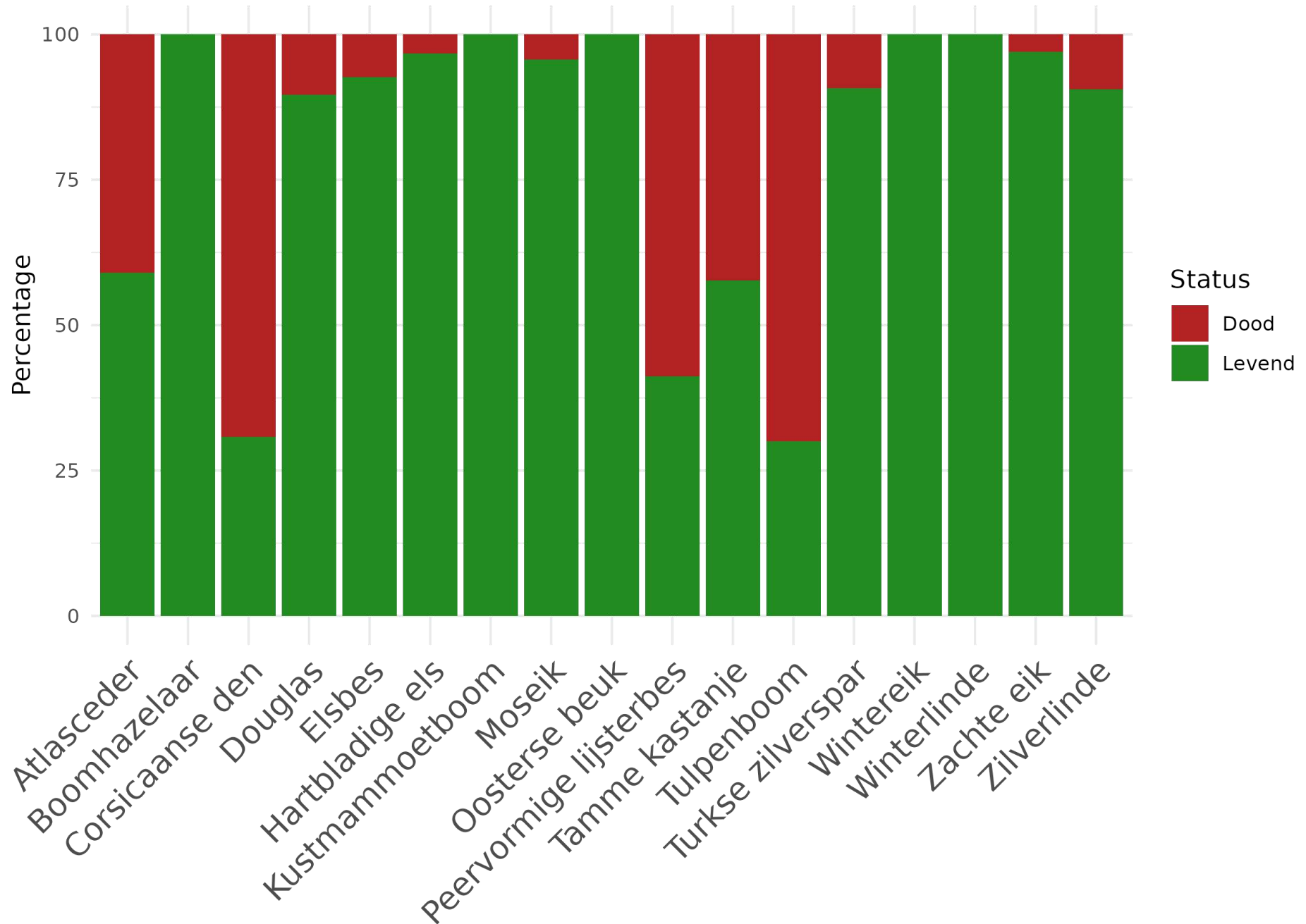

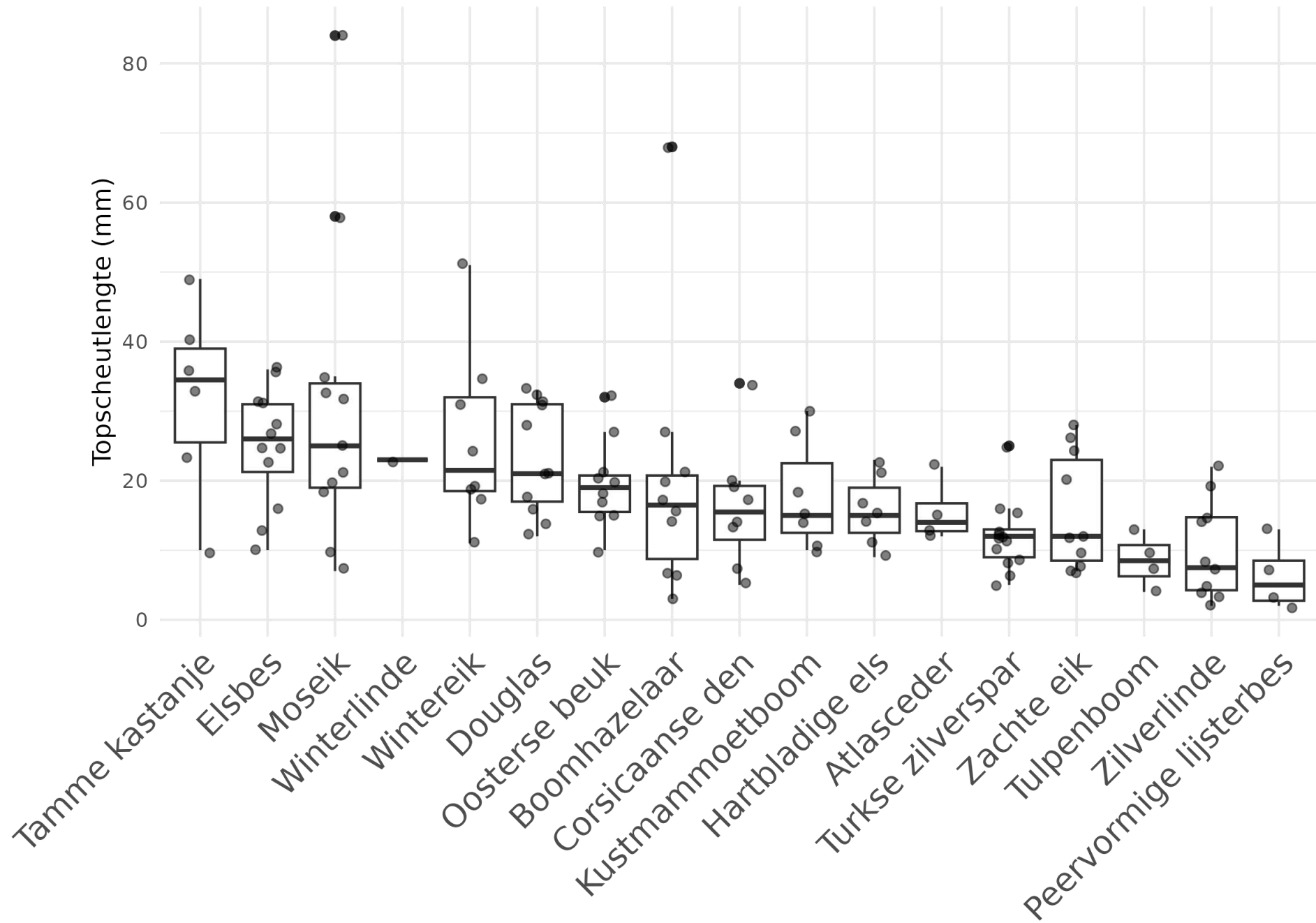
Overleving per soort

eerste analyse van subset demosites!

Topscheutlengte per boomsoort

eerste analyse van subset demosites!

provincie Drenthe

provincie Overijssel

Provincie Noord-Brabant

provincie limburg

provincie Gelderland

*See you soon,
in a
demonstration
forest near
you!*

**Bedankt voor
uw aandacht!**

**Heeft u nog
vragen?**

